

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin, za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštne. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptujju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 2,50, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 6.

V Ptujju v nedeljo dne 11. februarja 1912.

XIII. letnik.

Krinka doli!

Vsled slovensko-klerikalne obstrukcije je štajerski deželni zbor po par tednov brezuspešnega a dragega zasedanja zopet domu poslan.

Zopet torej je kocka padla, — vlada je zasedanje štajerskega deželnega zbora odgodila, ker slovensko-klerikalni poslanci niso dopustili nobenega resnega gospodarskega dela, temveč so raje s svojo iz Ljubljane naročeno obstrukcijo vso deželo v največjo nesrečo pahnili.

Človeku zavrže kri in hude besede se nam silijo v pero. Kajti mi vemo, da slovensko ljudstvo ne obstoji iz samih debelih fajmoštrov, mastno plačanin profesorjev in prvaško-oderaških advokatov. Mi vemo, da je štajersko ljudstvo po večini kmetijskega, delavskega stanu, mi živimo med tem ljudstvom in vemo, da trpi in umira v neskončni bedi... Kletev in jezna beseda se nam silijo na jezik, ako pomislimo, da je usoda tega lačnega ljudstva odvisna od peščice politično-klerikalnih hujskačev, katerih vest lahko iztegne, kakor kos gumijevega traka. Ali mirna kri, — preglejmo enkrat na podlagi dejstev in resnice ves položaj! Preiščimo vestno vso zadevo, kajti zdaj je čas, da se ljudem oči odpira!

Enkrat že, pred dolgimi leti, so slovenski poslanci hoteli ustavno življenje zaradi svojih protiavrstrijških načrtov umoriti. Ali takrat je slovenske poslance ljudstvo samo, slovensko ljudstvo samo, prisililo, da opustijo obstrukcijo in da pričnejo za narod delati! To je bilo enkrat, pred leti, — danes pa imajo slovenski poslanci nezaljšano predrzno čelo, da smatrajo ljudstvo le za molzno kravo, potom katere se hočejo ojačiti in okrepčati. Iz tega naziranja sledi njih brezvestnost. Slovenski poslanci menijo, da jih je Bog edino v namene samoljubja, sebičnosti in slavohelepa vstvaril. „Nekaj“ hočejo „biti“ in nekaj — dobiti! To je začetek in konec „politične“ klerikalne stranke, kateri so na Dunaju lastni pristaši dali ime: „Pobasajstranka“ ali pa po nemško: „Gott-Nimm-Partei“...

V štajerskem deželnem zboru so pričeli slovensko-klerikalni poslanci svojo nesrečno obstrukcijo brez političnega, gospodarskega ali moralnega vzroka. Dobro vemo, da je med posameznimi slovenskimi poslanci prišlo do ostrih prepričev zaradi obstrukcije. Ali — pamet ni zmagala! Divjaki v stranki so bili v večini in pred njimi so morali vsi pametni glasovi vtihniti. In nakrat je prišel znani telegram iz Prage, po katerem so posamezni klerikalno-prvaški poslanci pričeli z obstrukcijo, brez da bi imeli zato sklep svojega kluba. To je bil začetek te nesrečne vojne!

Deželni zbor je bil odgoden in med ljudstvom se je dvigal nepopisni vihar. Vkljub temu, da so bili „narodnjaki“ takrat tako neumni, da so se vdinjali klerikalni stranki, je slovensko ljudstvo na impozantnih shodih protestiralo proti temu zločinu nad

štajerskim gospodarskim življenjem. Res je sicer, da so pričeli potem politični popi svojo na ligurijanski podlagi rojeno gonjo, res je, da so nevedne in skozi stoletja duševno zaemarjene množice ljudstva na gostilniških „shodih“ zbirali in na komando mežnarjev ter farovških kuharic papirnate rezolucije sklepali, — ali klerikalne množice bi tudi za svojo smrtno obsodbo glasovale, ako bi to črni zapeljivci komandirali.

Prišli so potem meseci trpljenja, meseci bede. Narava sama je bila mačeha našim vbojim kmetovalcem, — suša, nevihte, toča, mrčesje, živinske bolezni, vse je sodelovalo, da spravi kmeta na beraško palico. In ko se je kmet v svojem obupu oziral na deželo, ki bi mu morala in mogla pomagati, ko je prosil za podpore, za brezobrestna posojila, za regulacijo Drave in Pesnice, za kos kruha, — dobil je odgovor: ne moremo, kajti slovenski poslanci tega ne dopustijo!

To so dejstva, ki jih ne more nikdo prikriti in ki jih ne bode izbrisala niti najdebelejša blagoslovljena laž! Zdaj pa je vlada zopet poskusila, deželni zbor v red spraviti in s tem težko prizadetemu ljudstvu pomagati. Slovensko-klerikalni poslanci so delali najprve prijazne obraze in bilo je, kakor da bodejo pogajanja rodila uspeha. „Narodna stranka“ je spremenila svoje prvotno stališče in se je izjavila proti obstrukciji. Vsa štajerska javnost, v kolikor zna sama misliti, je proti obstrukciji. Pod tem vtišom so se pričela pogajanja. Mi nimamo vzroka, zagovarjati to ali ono odločilno stranko v deželni zbornici; ali to lahko rečemo, da so nemški nacionalci vse storili, da bi obstrukcijo odpravili. Ko bi imeli slovenski klerikalni poslanci le iskrico veselja do resnega dela, morali bi odnehati. Ali ne, oni ednostavno delati niso hoteli in zato so staveli vedno nove, vedno ošabnejše in predrznejše zahteve. Gotovo je, da bi, ako bi se jim te blazne želje uresničile, zopet nove zahteve staveli. Kajti — delati nečemo!

Nekaj je pri temu zanimivo: slovensko-klerikalni poslanci se niso potegovali za gospodarske zahteve, ki bi slovenskemu ljudstvu na spodnjem štajerskem v gmojnem oziru pomagale, marveč le za politične zahteve, s katerimi se ne more nikdo strinjati, ker so v svojem bistvu protiavrstrijškega in protištajerskega duha. Nemški spodnjestajerski poslanci, zlasti naš Ornig, so izjavili, da se bodejo gorko potegovali za vse zahteve slovenskih poslancev, ki se tičejo gospodarstva dežele (n. p. regulacije rek, podpore kmetom, brezobrestnih posojil, važnih naših železnic itd.) Ko bi se šlo torej širokoustnim slovenskim poslancem za ljudstvo, morali bi to ponudbo zgrabiti z obema rokama. Kajti prilžnost je bila dana, da ljudstvu mnogo koristnega pridobijo. Ali v tem odločilnem trenutku so slovenski poslanci pokazali, da se jim grè edino za politiko, edino zato, da bi raztrgali štajersko in potem avstrijsko domovino, da bi vstvarili svoje „ilirsko kraljestvo“. Vrgli so vse gospodarske zahteve v staro železje in so raje razbili de-

želno zbornico, ne da bi odnehati od svojih političnih blaznih zahtev!

Kaj bo zdaj? Dežela pride v vedno večje nove dolgove, ki jih bode ljudstvo moralo končno vendar plačati. Ves gospodarski napredek je vstavljen. Obupani kmetje ne dobijo nobenih podpor in z njimi so pokopani tudi upi vseh drugih stanov. Regulacije potokov se ne bodejo nadaljevale. Izplačalo se ne bode nobenih brezobrestnih posojil. In nadalje se ne bode več mogle občine in okraje podpirati; vstavilo se bode zgradbe velepotrebni cest, vstavilo zgradbe važnih železnic, za katere prosi ljudstvo že skozi desetletja. Celo bolnišnicam se ne bode moglo dajati potrebnih sredstev, tako da se bode moral bolnike na cesto metati... To so dosegli slovensko-klerikalni poslanci pod vodstvom Robiča, Korošca, Verstovškega in Benkoviča.

In zdaj vprašamo: ali ni to naravnost neobvpjivo zločin, ki so ga izvršili slovenski poslanci nad slovenskim ljudstvom? Slovenskim poslancem je ljudstvo le igrača...

Kmetje, odprite oči!

Politični pregled.

Francoške nune v Tirolu. V mestu Hall se je prodalo stari štift z zemljišči in poslopji neki francoški nunski kongregaciji za 300.000 K. Zanimivo je, da je cesar Jožef II. štift v Hallu razpustil in posvetnim namenom oddal. Zdaj so se zopet vgnezdile pobožne lenubinke, ki jih je francoska vlada opravičeno čez svoje meje pognala!

Vojaško veselje. Na Poljskem imajo slavnost blagoslovljenja vode. To seveda po zimi. Na Avstrijskem samoumevno je, da morajo vojaki pri tej cerkveni slavnosti sodelovati. V Lvovu je moral en infanterijski oddelek od 8. do 11. ure dopoldne na prostem stati; bilo je 18 gradov mrazu. Po ceremoniji oglasilo se je pri zdravniku 125 vojakov, katerim so zmrznile roke, ušesa ali nosovi. Proti trpinčenju živali imajo društva, proti takemu trpinčenju vojakov pa ne.

Politični testament. Bivša kraljica Natalija razpisala je v svojem testamentu 300.000 frankov za tistega, ki bode maščeval smrt njenega sina, bivšega srbskega kralja Aleksandra.

Na Portugalskem so se zgodili veliki nemiri. Mlada republika ravno v svojem notranjem še ni utrjena. Na eni strani hujskajo vedno še pristaši prepodenega kralja, na drugi pa vstvarjajo žalostne gospodarske razmere nezadovoljnost. Nemiri so pričeli med kmetijskim delavcem v plodoviti pokrajini Evora. Kër je prišlo tam do prask, pri katerih je bilo par delavcev ustreljenih, proglasili so socialisti splošni štrajk. Vlada je seveda z odločnim nastopom nemire vstavila. Ali boji se bili krvavi in gotovo ne morejo koristiti mladi republiki.

Škandal v Italiji. V Neapel je prišel laški general Pugani, ki ima preiskati velikanski škandal. Za vojake v Tripolisu se je namreč odposlalo 12.000 volov. Pri tej dobavi je bila država za 200.000 lir osleparjena. Od živino-